

สื่อมวลชนกับการตั้งสมญานามสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา

The Media and the Nicknames of the House of Representatives, Members of the House of Representatives, and Members of the Senate

ทรงยศ บัวเผื่อน. ภาควิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นนทชา คัยนันท์. ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Songyot Buaphuen. *Department of Communication Arts, Burapha University.*

Nontacha Kaiyanun, *Department of Thai, Burapha University.*

Email: Songyot_b@yahoo.com,nkaiyanun@gmail.com

Received: 8 March 2024 ; Revised: 9 April 2024 ; Accepted: 14 April 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “สื่อมวลชนกับการตั้งสมญานามสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบการตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ผลการศึกษาในประเด็นการวิเคราะห์องค์ประกอบการตั้งสมญานาม พบ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การตั้งสมญานามจากพฤติกรรม ในประเด็นนี้พบ 2 สมญานาม ได้แก่ “สภาลวงละคร” และ “แตก ป. รอรีไทร์” 2. การตั้งสมญานามจากชื่อ พบ 1 สมญานาม ได้แก่ “(วัน) นอ-มินี” ส่วนประเด็นกลวิธีการใช้ภาษาตั้งสมญานาม พบ 2 กลวิธี ได้แก่ 1. การใช้คำสแลง ประเด็นนี้พบ 2 สมญานาม ได้แก่ “แกงส้ม ‘ผลัก’ รวม” และ “ดาวดับ” 2. การเล่นเสียงสัมผัส พบ 1 สมญานาม ได้แก่ “แจ่วหลบ จบแล้ว”

คำสำคัญ : สื่อมวลชน, สมญานาม, สภาผู้แทนราษฎร

Abstract

The research on “The Media and the Nicknames of the House of Representatives, Members of the House of Representatives, and Members of the Senate” aims to study the linguistic strategies used in giving nicknames to the House of Representatives, Members of the House of Representatives, and Members of the Senate. The results of the study on the analysis of the components of nickname formation found two components. The first was (1) Nickname formation based on behavior. In this regard, two nicknames were found: “Sapha Luang Lakorn,” “The House of Deception” and “Take Por Ror Retire, “Split Up the Por’s Gang, Waiting to Retire.” The second was (2) Nickname formation based on name. The study found that one nickname was formed based on the name of a Member of the House of Representatives: “(Wan) Nominee.”

In terms of the linguistic strategies used in nickname formation, two strategies were found. The first was the use of slang. Two nicknames were found here: “Gaeng Som ‘Phlak’ Ruam” (Sour and Spicy Curry with mixed vegetables) and “Dao Dab” (dead star). The second was the use of alliteration. One nickname was found here: “Jaew Lhop, Jorb Laew” (a hiding Jaew comes to his end).

Keyword: Mass Media, Nicknames, Member of the House Representatives

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภา มีภารกิจรายงานข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) และสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ให้สาธารณชนได้รับรู้ เช่น รายงานข่าวสารการพิจารณาการเสนอร่างกฎหมายต่าง ๆ รายงานข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ รายงานข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย รายงานข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติพระราชกำหนด รายงานข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการตั้งกระทู้ถามรัฐบาล และรายงานข่าวสารเกี่ยวกับการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภายังมีภารกิจติดตามการทำงานของสมาชิกวุฒิสภาในมิติด้านอื่น ๆ อีก เช่น รายงานข่าวสารเกี่ยวกับการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล รายงานข่าวสารเกี่ยวกับบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลให้เป็นไปตามหลักนิติรัฐ เป็นต้น

ในช่วงปลายปี ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาจะร่วมประชุมปรึกษาหารือกันเพื่อตั้งสมญานามให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายนิติบัญญัติ และสมาชิกวุฒิสภา เป็นการตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎร สส. และ สว. ที่ผู้สื่อข่าวติดตามความเคลื่อนไหวมาตลอดทั้งปี กล่าวได้ว่าการตั้งสมญานามให้ สส. และ สว. ในแต่ละปีนั้นกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของสื่อมวลชนประจำรัฐสภาที่ทำได้ในปี พ.ศ. 2565 ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎรว่า “3 วันดี 4 วันล้ม” สมญานามนี้มาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2565 ประสบปัญหา “สภาล้ม” อยู่หลายครั้ง ตั้งแต่เริ่มศักราชใหม่จนกระทั่งการประชุมสภาในช่วงท้ายปี ผู้สื่อข่าวมองว่าสาเหตุที่ “สภาล้ม” บ่อยครั้งเนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคที่ร่วมจัดตั้งรัฐบาลหลายคนขาดประชุมบ่อยครั้ง เพราะรู้ดีว่าอีกไม่นานจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งใหม่

หนังสือพิมพ์รายวันมีบทบาทรายงานข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาล ฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร และนำเสนอการแสดงบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาให้ประชาชนได้รับรู้ การแสดงบทบาทแจ้งข่าวสาร (To inform) ของหนังสือพิมพ์ให้สาธารณชนรับรู้นั้นเป็นประโยชน์ต่อการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ดังที่ ทรงยศ บัวเผื่อน (2553) ระบุว่า สื่อมวลชนมีบทบาทนำเสนอข่าวสาร (To provide information) ให้กับคนในสังคมได้รับรู้ นอกจากบทบาทนำเสนอข่าว (News) แล้ว สื่อมวลชนยังมีบทบาทนำเสนอความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ และอธิบายความหมายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนเข้าใจอีกด้วย เช่น นำเสนอเป็นบทความ บทวิจารณ์ สกู๊ป ฯลฯ เป็นต้น

คากกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับ ออเดิน และ ริชาร์ด (Orden and Richard, 1989, p.11) ที่ระบุว่า “คำ” หรือ “ข้อความ” คือ “สัญลักษณ์ทางภาษา” (Symbol) ประเภทหนึ่งที่ใช้ภาษานำมาสื่อสารไปยังบุคคลอื่น เมื่อบุคคลรับรู้ความหมายของ “คำ” หรือ “ข้อความ” จากคู่สนทนา บุคคลนั้นจะเชื่อมโยง “คำ” หรือ “ข้อความ” นั้น ๆ ไปยังความคิดของเขาเพื่อสร้างความหมายขึ้นมาตามประสบการณ์และทัศนะของเขา คำ ข้อความ วลี นั้นๆ อาจมีความหมายแตกต่างกันไปตามการให้ความหมายของแต่ละคน จากคากกล่าวข้างต้น การที่ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา

และนำเสนอให้ประชาชนรับรู้ นั่นจึงเกี่ยวข้องกับการรับรู้ เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดของประชาชนที่มีต่อการแสดงบทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา การนำเสนอสมญานามของ สส. และ สว. จึงเป็นการรายงานข่าวสารรูปแบบหนึ่งที่ทำให้ประชาชนที่ติดตามความเคลื่อนไหวในสภาผู้แทนราษฎรให้ความสนใจ เป็นการนำเสนอข่าวสารที่แตกต่างไปจากการรายงานข่าวทั่วไป

การตั้งสมญานามให้รัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกวุฒิสภาและรายงานให้ประชาชนรับรู้ นั้นเป็นการแสดงบทบาทของสื่อมวลชนประจำรัฐสภาที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการส่ง “สาร” ไปยังผู้รับสาร กล่าวอีกนัยหนึ่ง การตั้งสมญานามนี้เป็นวาทกรรมที่สื่อมวลชนเล่นกับภาษาโดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างสีสันในการนำเสนอข่าวในแวดวงการเมืองในรูปแบบที่สนุกสนานและน่าติดตาม ผู้วิจัยต้องการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบที่สื่อมวลชนนำมาตั้งสมญานาม และวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ. 2566

คำถามนำวิจัย

ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาใช้องค์ประกอบใดในการตั้งสมญานาม และใช้กลวิธีทางภาษารูปแบบใดในการตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาองค์ประกอบในการตั้งสมญานาม และกลวิธีทางภาษาในการตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มุ่งศึกษาองค์ประกอบการตั้งสมญานาม และกลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา โดยศึกษาจากการรายงานข่าวสารของหนังสือพิมพ์ 2 ชื่อฉบับ ได้แก่ มติชนรายวัน และ ไทยรัฐ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2566

แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดการเล่นกับภาษาของ เชอเซอร์ (Sherzer,2002,p.14) เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่ง เชอเซอร์ ระบุว่า การเล่นกับภาษา (Language Play) เป็นการดัดแปลงภาษาที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวันโดยนำมาจัดเรียงคำใหม่ อาทิ เต็มคำ ลดคำ ผสมคำ เป็นต้น เพื่อให้สื่อความหมายไปในทิศทางใด ทิศทางหนึ่ง บุคคลผู้รับสารที่อยู่ในสังคมหรือในวัฒนธรรมเดียวกันจะเข้าใจความหมายของภาษาที่ดัดแปลง นอกจากนี้ ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดการใช้คำสแลงของ พาร์ทริดจ์ (Partridge,1954,p.115) เป็นแนวทางในการทำความเข้าใจผลการวิจัยและใช้ประกอบการอภิปรายผลการวิจัย ซึ่ง พาร์ทริดจ์ ระบุว่า มนุษย์ใช้ภาษาสแลงในการสื่อสารกัน เพราะต้องการสร้างความสนุกสนานในการสนทนา ถึงแม้ว่า “สแลง” จะไม่ใช่ภาษาที่ได้รับการยอมรับในบริบทเป็นทางการ ทว่า “สแลง” เป็นคำที่ช่วยทำให้ภาษามีสีสันมากขึ้น เป็นคำกระชับถ้อยความให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย แนวคิดการใช้ภาษาสแลงนี้ได้รับการสนับสนุนจาก ลักแมน (Luckman,1975,p.39) ที่ระบุเพิ่มเติมว่า การที่มนุษย์ใช้ภาษาสแลงสื่อสารกันเพราะต้องการผลิตคำใหม่มาทดแทนภาษาที่ใช้กันอยู่เดิม เป็นภาษาที่คนในกลุ่มเข้าใจกันได้ง่ายกว่าภาษาที่เป็นทางการ ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดการเล่นกับภาษาของ เชอเซอร์ (Sherzer,2002) และแนวคิดการใช้ภาษาสแลงของ พาร์ทริดจ์ (Partridge,1954) มาเป็นแนวทางการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบการตั้งสมญานาม และกลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ในงานวิจัยนี้

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมในประเด็นที่สื่อมวลชนตั้งสมญานามให้กับบุคคลต่าง ๆ พบว่า มีการตั้งสมญานามให้กับนักการเมือง การตั้งสมญานามให้หนักกีฬาและบุคคลในแวดวงกีฬา การตั้งสมญานามให้ตำรวจ และการตั้งสมญานามให้ศิลปินดาราดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานชิ้นแรกเป็นของ ศรารุช หล่อดี และ พิภูล แก้ว กาชร (2562) เรื่อง “ประเภทที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทย พ.ศ. 2553-2561” คณะผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้เพื่อวิเคราะห์ประเภทที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทยในปี พ.ศ. 2553-2561 โดยเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์ “sanook” (www.sanook.com) และเว็บไซต์ MTHAI (www.mathai.com) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ฉายาของดาราดาราไทยที่สร้างขึ้นมาจาก 8 ที่มา ประกอบด้วย มาจาก 1) คำบอกลักษณะ 2) การแสดงหรืออาชีพ 3) พฤติกรรม 4) ชื่อ 5) ผลงาน 6) ภูมิลำเนา 7) สถานภาพ และ 8) อวัยวะ ทั้งนี้ ที่มาของการสร้างฉายาดาราไทยที่พบมากที่สุด คือ การพิจารณาจาก “พฤติกรรม” ของดาราดาราเป็นหลัก รองลงมาคือ การพิจารณาจาก “ภูมิลำเนา” ของดาราดาราไทย

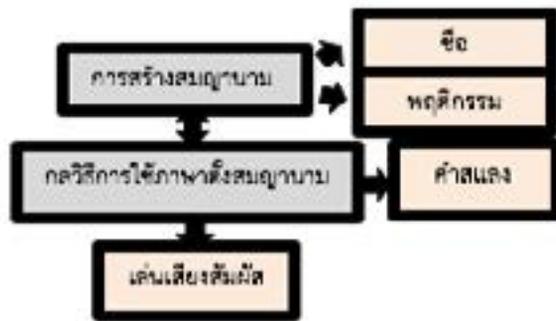
งานชิ้นต่อมาเป็นของปิยะพันธุ์ วิชระนุกูล (2553) เรื่อง “สมญานามวงการกีฬาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวันระหว่างเดือนกันยายน 2552-มีนาคม 2553” ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้เพื่อศึกษาองค์ประกอบและกลวิธีการใช้ภาษาของสมญานามที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่นำมาตั้งสมญานาม ได้แก่ ชื่อ ลักษณะเด่น อาชีพ ตราสัญลักษณ์ รุทกิจ สีสัญลักษณ์ เพศ สถานภาพทางสังคม ชนิดกีฬา คำเรียกญาติ คำแสดงจำนวน คำนำหน้า และตำแหน่ง องค์ประกอบที่พบมากที่สุดที่มีการนำมาตั้งสมญานาม คือ ตำแหน่ง และ ลักษณะเด่น ผู้ศึกษาสรุปว่าที่เป็นเช่นนั้นอาจจะเป็นเพราะผู้สร้างสมญานามต้องการที่จะทำให้สมญานามที่ตั้งขึ้นนั้นสื่อความหมายชัดเจนมากขึ้นว่าเป็นสมญานามของนักกีฬาคนใด จึงใช้ตำแหน่ง และลักษณะเด่นของนักกีฬาบุคคลนั้นตั้งเป็นสมญานาม ส่วนกลวิธีการใช้ภาษาของสมญานามพบว่า สมญานาม 2 พยางค์พบมากที่สุด และพบสมญานาม 1 พยางค์ น้อยที่สุด ในด้านการใช้คำนั้นมีการใช้คำทับศัพท์ต่างประเทศ มีการตัดคำ มีการใช้คำเรียกหน้านาม มีการใช้คำบอกสถานที่ ใช้คำบอกรูปร่าง ใช้คำเรียกญาติ และใช้อักษรย่อในการตั้งสมญานาม โดยพบการใช้คำทับศัพท์ต่างประเทศมาตั้งสมญานามมากที่สุด

งานชิ้นต่อมาเป็นของ กฤติกา พรหมสาขา ณ สกลนคร (2564) เรื่อง “กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวกีฬาภาษาไทย: การใช้คำ สำนวน และโวหารภาพพจน์” ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้เพื่อนำเสนอกลวิธีการใช้ภาษาที่มีลักษณะเด่นในข่าวกีฬาภาษาไทย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านช่องทางออนไลน์จากเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบกลวิธีการใช้ภาษาที่มีลักษณะเด่น 3 มิติ ประกอบด้วย มิติแรก การใช้คำสแลง การเล่นเสียงสัมผัส การใช้อักษรย่อ มิติที่สอง การใช้สำนวนในข่าวกีฬาไทย ได้แก่ การใช้สำนวนรูปเดิม การใช้สำนวนที่เปลี่ยนแปลงรูปไปจากเดิมแต่ความหมายใกล้เคียงกับความหมายเดิม การใช้สำนวนที่ใช้ตามรูปเดิมแต่ความหมายเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การใช้สำนวนใหม่ มิติที่สาม การใช้โวหารภาพพจน์ในข่าวกีฬาภาษาไทย ได้แก่ การใช้อุปมา การใช้สัทพจน์ การใช้บุคคลวัต การใช้ชื่อติพจน์

บทสังเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรม

งานของ ศรารุช หล่อดี และ พิภูล แก้ว กาชร (2562) ศึกษาที่มาของการสร้างฉายาดาราไทยพบว่ามาจาก คำบอกลักษณะ การแสดงจากอาชีพ พฤติกรรม ชื่อ ผลงาน ภูมิลำเนา สถานภาพ และอวัยวะ การสร้างฉายาที่พบมากที่สุด คือ การนำเอา “พฤติกรรม” ของดาราดาราไทยมาสร้างสมญานาม รองลงมาคือ การนำเอา ภูมิลำเนา มาสร้างฉายาให้ดาราดาราไทย งานของ ปิยะพันธุ์ วิชระนุกูล (2553) ศึกษาสมญานามในวงการกีฬา พบว่ามีการตั้งสมญานามจาก ลักษณะเด่น อาชีพ ตราสัญลักษณ์ รุทกิจ สีสัญลักษณ์ ชนิดกีฬา ตำแหน่ง เป็นต้น

องค์ประกอบที่พบว่ามีให้นำมาสรางสมญานามมากที่สุดคือ “ตำแหน่ง” และ “ลักษณะเด่นของนักกีฬา” ส่วนงานของ กฤติกา พรหมสาขา ณ สกลนคร (2564) ศึกษา “กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวกีฬาภาษาไทย: การใช้คำสำนวน และโวหารภาพพจน์” พบการใช้คำสแลง การใช้สมญานาม การใช้อักษรย่อ ในการใช้ภาษาในข่าวกีฬา มีการใช้สำนวนรูปเดิม การใช้อุปมา สัทพจน์ บุคคลวัต อติพจน์ ในภาษาที่ใช้ในข่าวกีฬา ผู้วิจัยได้นำเอาองค์ประกอบของนักวิชาการที่ศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตั้งสมญานามมาประยุกต์เป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ชื่อ และ พฤติกรรม และนำเอากลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งสมญานามมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาการตั้งสมญานามในงานวิจัยนี้ ได้แก่ การใช้คำสแลง และการเล่นเสียงสัมผัส ดังกรอบแนวคิดการวิจัย

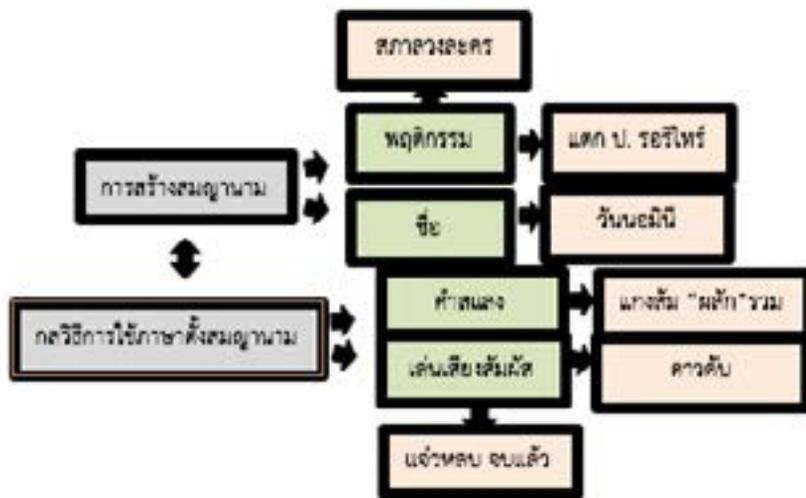
ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “สื่อมวลชนกับการตั้งสมญานามสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2566” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Document Research) จากหนังสือพิมพ์รายวันที่นำเสนอข่าวสารในประเด็นสื่อมวลชนประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ สมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ. 2566 ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยแบ่งหนังสือพิมพ์รายวันออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยม (Popular Newspaper) และ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Qualitative Newspaper) ผู้วิจัยใช้วิธีการเขียนชื่อหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยมใส่กระดาษแผ่นเล็ก และใส่ลงในกล่อง จากนั้นจับฉลากขึ้นมา 1 ชิ้น หนังสือพิมพ์ที่เลือกมาศึกษา ได้แก่ ไทยรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพก็เช่นเดียวกัน เขียนชื่อหนังสือพิมพ์ใส่ลงในกระดาษขนาดเล็ก และใส่ลงในกล่อง จากนั้นจับฉลากขึ้นมา 1 ชิ้น หนังสือพิมพ์ที่เลือกมาได้แก่ มติชนรายวัน ทั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษารายงานข่าวสารของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ชื่อฉบับ ตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2566

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในประเด็นการตั้งสมญานาม และกลวิธีการใช้ภาษาตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ดังผลการศึกษาปรากฏในภาพ 2

ภาพ 2

แสดงผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง การวิเคราะห์องค์ประกอบ การตั้งสมญานาม ส่วนที่สอง กลวิธีการใช้ภาษาในการตั้งสมญานาม ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบการตั้งสมญานาม

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบที่ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พบ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตั้งสมญานามจากพหุติกรรม 2) การตั้งสมญานามจากชื่อ ดังต่อไปนี้

1.1 การตั้งสมญานามจากพหุติกรรม

ผลการวิจัยในประเด็นที่ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา โดยพิจารณาจาก “พหุติกรรม” พบ 2 สมญานาม ได้แก่ “สภาววงละคร” และ “แตก ป. รอรีโพร์” ดังต่อไปนี้

1.1.1 สภาววงละคร

เป็นสมญานามของสภาผู้แทนราษฎร สมญานามนี้มีที่มาจากการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมา กล่าวได้ว่าเป็นสภาที่มีการชิงไหวชิงพริบกันอย่างเข้มข้นเพื่อให้เป็นเจ้าของอำนาจ มีการจับมือเจรจากันหลายฝ่าย โดยในครั้งแรกพรรคเพื่อไทยเล่นตามบทเป็นมวยรองแต่สุดท้ายใช้สารพัดวิธีพลิกกลับมาเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล เป็นสภาที่มีแต่การหักเหลี่ยมเฉือนคมตั้งแต่การเลือกนายกรัฐมนตรี จนถึงการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร มีแม้กระทั่งการหักหลังฝ่ายเดียวกันเองระหว่างพรรคเพื่อไทย และพรรคก้าวไกลที่เคยเป็นฝ่ายเดียวกัน เคยจับมือร่วมต่อสู้กันมาก่อนเป็นการหักหลังกันถึงขั้นฉีกบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Agreement: MOA) ที่ทำกันไว้ ซึ่งก่อนหน้านี้พรรคเพื่อไทยเล่นตามบทของพรรคอันดับรอง จับมือถอดคอแกนนำพรรคก้าวไกลอย่างหวานเจี๊ยบ การแสดงออกต่อหน้าสื่อมวลชนที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนละครโรงใหญ่ที่มีแต่ฉากการหลอกลวง

1.1.2 แดก ป.รอ Retire

เป็นสมญานามของวุฒิสภาที่ลือมาจากสมญานามของวุฒิสภาในปี พ.ศ. 2565 ที่ว่า “ตรา ป.” ซึ่งในปีนั้นสมาชิกวุฒิสภาทำหน้าที่รักษามรดกคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อประโยชน์ของ 2 ป. คือ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรี หรือ “ป. ประยุทธ์” และ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ อดีตรองนายกรัฐมนตรี หรือ “ป.ประวิตร” เรียกว่ากักต้อ “2 ป” แบบไม่มีแดก แดก แต่ในปีนี้ ทั้ง “2 ป.” ได้แยกทางกัน ในการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรีที่ผ่านมา สมาชิกวุฒิสภาฝ่าย “ป. ประยุทธ์” ลงมติสนับสนุนนายเศรษฐา ทวีสิน ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี สวทนทางกับสมาชิกวุฒิสภาฝ่าย “ป. ประวิตร” ที่งดออกเสียง ประกอบกับสมาชิกวุฒิสภากำลังจะหมดอำนาจหน้าที่ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567 จึงอยู่ในสภาวะที่รอเวลาเกษียณ หมดเวลาทำหน้าที่สมาชิกวุฒิสภา

1.2 การตั้งสมญานามจากชื่อ

ผลการวิจัยในประเด็นที่ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา โดยพิจารณาจาก “ชื่อ” พบ 1 สมญานาม ได้แก่ (วัน) นอ-มินี่ ดังนี้ “(วัน) นอ-มินี่” เป็นสมญานามของนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานสภาผู้แทนราษฎร สมญานามนี้มีที่มาจากการแก่งแย่งชิงตำแหน่งสภาผู้แทนราษฎรกันระหว่างพรรคเพื่อไทยกับพรรคก้าวไกล ก่อนที่ทั้งสองฝ่ายจะเห็นร่วมกันว่าควรใช้โควตาคนนอก พรรคเพื่อไทยจึงเสนอชื่อ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคประชาชาติ ในขณะนั้นให้ท่านเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากท่านเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์เคยเป็นประธานสภาผู้แทนราษฎรมาก่อน ซึ่งพรรคก้าวไกลก็ยอมรับ นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา จึงเป็นเสมือนนอมินีของการแย่งชิงตำแหน่งประธานสภาฯ ในครั้งนี้ ทั้งที่จำนวนเสียงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาชาติที่มีอยู่ก็ไม่เพียงพอต่อการชิงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร จะถือว่าท่านเป็นตัวแทนของพรรคเพื่อไทยคนหนึ่งก็ได้เนื่องจากท่านเคยเป็นคนของพรรคเพื่อไทยมาก่อน

2. กลวิธีการใช้ภาษาตั้งสมญานาม

จากการศึกษาวิธีการใช้ภาษาที่ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา พบ 2 กลวิธี ได้แก่ 1) การใช้คำสแลง 2) การเล่นเสียงสัมผัส ดังต่อไปนี้

2.1 การใช้คำสแลง

ตัวอย่างการศึกษาของนักวิชาการเกี่ยวกับการใช้คำสแลงตั้งสมญานาม เช่น “ปีกจอมเก่า” สื่อความหมายถึง นักฟุตบอลที่มีชื่อเสียงที่ลงเล่นในตำแหน่งปีกซ้ายและปีกขวา ส่วนคำว่า “เก่า” เป็นคำสแลง หมายถึง มีฝีมือเป็นเลิศมานาน คำว่า “ปีกจอมเก่า” เป็นสมญานามของ “ไรอัน กิกส์” (Ryan Giggs) อดีตนักฟุตบอลสังกัดทีม “แมนเชสเตอร์ ยูไนเต็ด” (Manchester United Football Club) เป็นต้น ผลการวิจัยในงานวิจัยเรื่องนี้พบการใช้คำสแลงตั้งสมญานาม 2 สมญานาม ได้แก่ 1) แกงส้ม ‘ผลัก’รวม 2) ดาวดับ ดังต่อไปนี้

2.1.1 แกงส้ม ‘ผลัก’ รวม

เป็นสมญานามของรัฐบาลที่นำโดย นายเศรษฐา ทวีสิน คำว่า “แกง” ในที่นี้เป็นคำสแลงที่ใช้แทนความหมายว่า “แก๊ง” คำว่า “ส้ม” สื่อความหมายถึง “สีส้ม” ซึ่งเป็นสีสัญลักษณ์ของพรรคก้าวไกล ส่วนคำว่า “ผลักรวม” เป็นคำที่ลือมาจากคำว่า “ผักรวม” เมนูอาหารยอดนิยมของคนไทย เมื่อนำคำทั้งหมดมารวมเข้าด้วยกัน จะสื่อความหมายว่า “พรรคก้าวไกล” ถูกกลั่นแกล้ง ถึงแม้ว่า “พรรคเพื่อไทย” กับ “พรรคก้าวไกล” จะทำ “บันทึกข้อตกลง” (Memorandum of Agreement: MOA)

ซึ่งเป็นหนังสือสัญญาที่มีข้อความตกลงกันไว้ว่าจะร่วมกันจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศไทย ทว่า ต่อมา “พรรคเพื่อไทย” ฉีก “MOA” และ “ผลึก” พรรคก้าวไกลออกจากการร่วมจัดตั้งรัฐบาล เป็นการกลืนน้ำลายตนเองที่เคยกล่าวไว้ว่า “ไม่เอาลุง” เป็น “มีลุงก็ไม่เป็นไร” โดยอ้างเหตุผลเพื่อความสมานฉันท์ ทำเอาแฟนคลับผู้รักประชาธิปไตยถึงกับหัวใจสลาย สมญานาม “แกงส้ม ผลึก’รวม” จึงเป็นสมญานามที่อธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองในการจัดตั้งรัฐบาลที่ว่า “ชนะเลือกตั้ง แต่แพ้จัดตั้ง”

2.1.2 ดาวดับ

เป็นสมญานามของนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ ประธานที่ปรึกษาหัวหน้าพรรคก้าวไกล ที่มีความโดดเด่นในช่วงการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จนกระทั่งรู้ผลการเลือกตั้ง ซึ่งพรรคก้าวไกลได้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด นายพิธา ได้พาสมาชิกพรรคก้าวไกลเดินสายขอบคุณประชาชน และเข้าพบผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ประหนึ่งว่าได้เป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว พลอยให้บรรดา “ด้อมส้ม” พร้อมใจกันเรียกนายพิธาว่า “นายกฯ พิธา” จนกระทั่งเกิดกระแส “พิธาฟีเวอร์” ขึ้นในประเทศไทย แต่สุดท้ายกลับไปไม่ถึงดวงดาว นายพิธา ไม่ได้เหยียบเท้าเข้าสภาผู้แทนราษฎร ไม่ได้เข้าไปนั่งทำงานในทำเนียบรัฐบาล เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญสั่งแขวน ทำให้นายพิธาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ นายพิธาจึงเปรียบเสมือนดาวที่เคยจรัสแสง ทว่าถึงเวลานี้แสงที่เจิดจรัสได้ดับลงแล้ว

2.2 การเล่นเสียงส้มผัสด

ผลการวิจัยในประเด็นผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา โดยใช้การเล่นเสียงส้มผัสด พบ 1 สมญานาม ได้แก่ “แจ้วหลบ จบแล้ว” ดังต่อไปนี้

เป็นสมญานามของนายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา สมญานามนี้มีที่มาจากคำว่า “แจ้ว” เปรียบได้เป็นบทบาทของ “ผู้รับใช้” ซึ่งเกือบ 10 ปีที่ผ่านมา นายพรเพชร ถูกวิพากษ์วิจารณ์มาตลอดว่า เป็นผู้รับใช้คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) แต่เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองเข้าสู่สภาวะที่รัฐบาลมาจากการเลือกตั้ง นายพรเพชร ในฐานะที่ดำรงตำแหน่งประธานวุฒิสภา พยายามหลบแรงแปะตะจากฝ่ายที่วิพากษ์วิจารณ์ ไม่แสดงความคิดเห็นที่เสี่ยงต่อการสร้างความขัดแย้งมากนัก ท่านมักจะไม่ออกสื่อ ไม่ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนมากนัก รอเวลาที่วุฒิสภาจะหมดวาระในการทำหน้าที่สมาชิกวุฒิสภาในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2567

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “สื่อมวลชนกับการตั้งสมญานามสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา” ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาการวิเคราะห์ห้วงคำประกอบสมญานามพบ 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การตั้งสมญานามจาก “พฤติกรรม” และการตั้งสมญานามจาก “ชื่อ” ในส่วนการตั้งสมญานามจากพฤติกรรมนั้น พบว่าสื่อมวลชนตั้งสมญานามให้สภาผู้แทนราษฎรว่า “สภาลวงละคร” อันมีที่มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการพูดคุยต่อรองประโยชน์อย่างเข้มข้น กล่าวได้ว่าการจัดตั้งรัฐบาลครั้งนี้มีการชิงไหวชิงพริบกันเพื่อให้ได้เข้าร่วมเป็นคณะรัฐบาล ซึ่งผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในปี พ.ศ. 2566 ปรากฏว่า ผู้สมัครในสังกัดพรรคก้าวไกลได้รับเลือกตั้งมากที่สุด พรรคเพื่อไทยแสดงบทบาทเป็นมวยรองโดยให้พรรคก้าวไกลเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลก่อน ทว่าสุดท้ายพรรคเพื่อไทยได้พลิกเกมมาเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลเสียเอง กล่าวได้ว่า การจัดตั้งรัฐบาลในครั้งนี้มีการชิงไหวชิงพริบกันตลอดเวลาถึงกับฉีกบันทึกข้อตกลงที่ได้ทำไว้ร่วมกันทั้ง ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนละครโรงใหญ่ที่นักแสดงกำลังแสดง ในฉากการหลอกลวง มีการหักเหลี่ยมเฉือนคมกันอย่างถึงพริกถึงขิง

ปรากฏการณ์นี้อธิบายได้ด้วยแนวคิดที่เรียกว่า “คำสมญานาม” ซึ่ง สุวรรณ งามเหลือ (2539, น.4) ระบุว่า คำว่า “สมญานาม” หมายถึง คำ กลุ่มคำ หรือข้อความที่ใช้เป็นชื่อเรียกที่ไม่ใช่ชื่อจริงของบุคคล โดยตั้งจาก “รูปลักษณะ” หรือ “พฤติกรรม” หรือเหตุการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งประกอบกัน เป็นที่หมายรู้กันในหมู่คณะ นอกจากบุคคลจะตั้งชื่อสมญานามจาก “พฤติกรรม” แล้ว ยังสามารถตั้งจาก “ชื่อ” ได้ ไม่ว่าจะเป็นนำเอา “ชื่อจริง” หรือ “ชื่อเล่น” มาตั้งเป็นสมญานาม ความดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่าผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาได้นำเอา “ชื่อ” ของนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา ที่คนทั่วไปมักจะเรียกชื่อท่านสั้น ๆ ว่า “วันนอร์” โดยนำมาตั้งเป็นสมญานามว่า “(วัน) นอ-มินี” โดยอธิบายที่มาของสมญานามว่า จากการที่พรรคก้าวไกล และพรรคเพื่อไทยที่ต้องการส่งบุคคลในสังกัดพรรคของตนให้ดำรงตำแหน่ง “ประธานรัฐสภา” ทว่าทั้งสองฝ่ายไม่สามารถตกลงกันได้ พรรคเพื่อไทยจึงเสนอชื่อ “คนนอก” ให้ดำรงตำแหน่งนี้แทน “คนนอก” ที่ว่าก็คือนายวันมูหะมัดนอร์ มะทา สังกัดพรรคประชาชาติ ซึ่งท่านเคยดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภามาแล้ว สมาชิกพรรคก้าวไกลก็ให้การยอมรับ จึงทำให้นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ได้ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาในที่สุด แต่ก่อนที่ท่านจะย้ายมาสังกัดพรรคประชาชาติ นั้น ท่านเคยดำรงตำแหน่งสมาชิกพรรคเพื่อไทยมาก่อน ผู้สื่อข่าวจึงตั้งสมญานามให้ว่า “(วัน) นอมีนี่” หมายถึง คนนอกที่เป็นเสมือนตัวแทนของพรรคเพื่อไทย

จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา โดยนำเอา “ชื่อ” มาตั้งเป็นสมญานามนั้นสอดคล้องกับการศึกษาของ ธีรวิภา ชะบุรณ์ (2557) ที่ศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์การใช้ภาษาพูดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ” ซึ่ง ธีรวิภา พบว่า สื่อมวลชนใช้ “ชื่อเล่น” เป็นองค์ประกอบในการตั้งสมญานาม ส่วนผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่าผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎร โดยตั้งให้ว่า “สภาลวงละคร” และ “แตก ป. รอรีโทร์” นั้น เป็นการนำเอา “พฤติกรรม” ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาตั้งสมญานาม สอดคล้องกับการศึกษาของ ทรงยศ บัวเผื่อน และ นนทชา คัยนันท์ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา” ที่พบว่า ผู้สื่อข่าวกีฬาได้ใช้ “พฤติกรรม” หรือเรียกว่า “การแสดงออก” ของบุคคลในแวดวงกีฬาที่ตั้งสมญานาม คือการตั้งสมญานามให้กับ พล.ต.อ. สมยศ พุ่มพันธุ์ม่วง อดีตผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งท่านดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย คนที่ 17 ว่า “ไฮด์ไลน์ไม่เอาใคร” สมญานามนี้ที่มาจากท่านเคยให้สัมภาษณ์ว่างานหลักของท่าน คือ เล่นหุ้นและทำธุรกิจ ส่วนงานอาชีพตำรวจเป็นงานไฮด์ไลน์ ซึ่งเป็นการให้สัมภาษณ์ขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ นอกจากนี้ ผลการศึกษาที่พบว่าผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภานำ “พฤติกรรม” ของสภาผู้แทนราษฎรมาตั้งสมญานามนั้นยังสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทิน ปานทอง (2556) ที่ศึกษาการตั้งชื่อยานักการเมืองไทย ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนตั้งชื่อยานักการเมืองโดยพิจารณาจาก “พฤติกรรม” การแสดงออกของนักการเมืองมากที่สุด ร้อยละ 48.28 รองลงมาคือ ตั้งจากบุคลิกภาพภายนอก ร้อยละ 30.65

2. ผลการวิจัยในประเด็นกลวิธีการใช้ภาษาตั้งสมญานามพบว่า ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎรว่า “แก๊งส้ม ‘ผลึก’ รวม” และ “ดาวดับ” นั้น จะเห็นว่าทั้งสองคำเป็นคำ “สแลง” ทั้งสิ้น เช่นเดียวกับปิยะพันธุ์ วัชรนุกูล (2553) ที่ศึกษาเรื่อง “สมญานามวงการกีฬาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวันระหว่างเดือนกันยายน 2552 - มีนาคม 2553” ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีคำสแลงปรากฏในหนังสือพิมพ์สยามกีฬาจำนวนมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะสมญานามที่ผู้สื่อข่าวกีฬาตั้งให้กับนักกีฬานั้นส่วนใหญ่จะเป็นศัพท์เฉพาะที่ใช้กันทั่วไปในวงการกีฬา เป็นคำ วลี สั้น ๆ ที่สื่อความหมายเข้าใจกันในหมู่ผู้สนใจติดตามข่าวกีฬา เช่น คำว่า “มนุษย์ลมกรด” สื่อความหมายถึงนักวิ่งระยะสั้น และคำว่า “นักบิด” สื่อความหมายถึง นักกีฬามอเตอร์ไซด์ คำว่า “ทีมไต้คลื่น” สื่อความหมายถึง นักกีฬาวินด์เซิร์ฟ และ คำว่า “คนชนคน” สื่อความหมายถึง กีฬาอเมริกันฟุตบอล เป็นต้น

ปรากฏการณ์ที่ผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภา และผู้สื่อข่าวกีฬาใช้คำสแลงในการสื่อความหมายไปยังสาธารณชนซึ่งข้อความข้างต้นสามารถอธิบายได้ด้วยแนวคิด “ระดับของการใช้ภาษา” ซึ่ง เฟลคเนอร์ (Flexner, 1975 อ้างถึงใน ธนิศร บัณฑิตภักดิ์, 2548, น.16) ระบุว่า การจัดระดับของภาษานั้นแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ระดับแรก ภาษามาตรฐาน คือ ภาษาที่ใช้กันเป็นทางการ ระดับที่สอง ภาษาชาวบ้าน คือ ภาษาที่ไม่เป็นทางการ ใช้ในบริบททั่วไป ผู้พูดมักใช้เพื่อแสดงความเป็นกันเอง ระดับที่สาม ภาษาย่อย คือ การใช้คำสำนวน การเปล่งเสียงที่ต่างกันตามกลุ่มชาติพันธุ์ ระดับที่สี่ ภาษาเฉพาะกลุ่ม คือ ภาษาที่ใช้เฉพาะกลุ่มย่อย เช่น ใช้กันในกลุ่มอาชีพเดียวกัน ระดับที่ห้า ภาษาสแลง คือ ภาษาที่ใช้กันแบบไม่เป็นทางการ ไม่ได้รับการยอมรับว่าถูกต้องตามหลักภาษา ทว่าเป็นภาษาที่ใช้สื่อถึงอารมณ์ ช่วยสร้างสีสันในการสนทนา เป็นภาษาที่มีส่วนก่อให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันระหว่างผู้สนทนาและเข้าใจง่าย ในประเด็นนี้ โฮลล์ม (Holmes, 1997, p. 11) ขยายความว่า “คำสแลง” คือ คำที่แสดงอัตลักษณ์ทางสังคมของผู้พูด เป็นคำ วลี ประเภทหนึ่งที่ยอมรับใช้กันในช่วงเวลาหนึ่ง มักเกิดขึ้นหรือใช้กันชั่วคราว ไม่ได้ใช้กันอย่างถาวรดังเช่นภาษาที่เป็นทางการ คำกล่าวข้างต้นสอดคล้องในทิศทางเดียวกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ที่อธิบายคำว่า “สแลง” ว่าหมายถึง ถ้อยคำ หรือ สำนวนที่ใช้เข้าใจกันเฉพาะกลุ่ม หรือชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้อง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 1181) ดังเช่นผลการวิจัยในครั้งหนึ่งที่พบว่าผู้สื่อข่าวประจำรัฐสภาใช้คำสแลงตั้งสมญานามให้กับสภาผู้แทนราษฎรว่า “แก๊งส้ม’ผลึก’รวม” และตั้งสมญานามให้นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ ว่า “ดาวดับ” ซึ่งล้วนเป็นคำสแลงทั้งสิ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาการตั้งสมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ในปี พ.ศ. 2566 โดยศึกษาจากข่าวที่หนังสือพิมพ์รายวันนำเสนอสู่สาธารณชน ผู้ที่สนใจศึกษาการตั้งสมญานามไม่ว่าจะเป็นสมญานามของศิลปิน ดารา สมญานามของนักการเมือง และสมญานามของบุคคลในแวดวงอื่น ๆ สามารถศึกษาประเด็นที่คอลัมน์นี้ส่งหนังสือพิมพ์นำเสนอสมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้ นั้นมาวิพากษ์วิจารณ์เพิ่มเติมในแง่มุมมองต่าง ๆ ได้ และสามารถศึกษาในแง่มุมมองที่สื่อสังคม (Social Media) นำสมญานามมาขยายความ หรือมาวิพากษ์วิจารณ์ต่อได้ โดยดูว่าสมญานามดังกล่าวนั้นมีการกล่าวถึงในสื่อสังคมแ่งมุมใดบ้าง มีการวิพากษ์วิจารณ์เพิ่มเติมอย่างไร

บรรณานุกรม

- กฤติกา พรหมสาขา ณ สกลนคร. (2564). กลวิธีการใช้ภาษาในข่าวกีฬาภาษาไทย: การใช้คำ จำนวนและโวหารภาพพจน์ .http://www.hurujournal.ru.ac.th./journals/29_1648179727.pdf
- ทรงยศ บัวเผื่อน. (2553). *เอกสารประกอบการสอนทฤษฎีการสื่อสารมวลชน*. ชลบุรี: ภาควิชานิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทรงยศ บัวเผื่อน, และนนทชา คัยนันท์. (2562). การวิเคราะห์สมญานามที่สื่อมวลชนตั้งให้กับคนกีฬา. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร*, 2(1), 1-13.
- ธีรวิภา ชะบุรณ. (2557). *วิเคราะห์การใช้ภาษาพูดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์].
- ธนสร บัณฑิตภักดี. (2548). *การศึกษาคำสแลงในภาษาไทยของวัยรุ่นที่พบในนิตยสารบันเทิง*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์].
- ปิยะพันธุ์ วัชรอนุกุล. (2553). *สมญานามวงการกีฬาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวันระหว่างเดือน กันยายน 2552-มีนาคม 2553*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.(2554). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น. หน้า 1181.
- ศราวุธ หล่อดี และ พิภูลแก้ว กษาร. (2562). ประเภทที่มาและรูปแบบการสร้างฉายาดาราไทย พ.ศ. 2553-2561. *วารสารศิลปศาสตร์*, 7(2). 62-80.
- สุวรรณา งามเหลือ. (2539). *การศึกษาศมญานามในหนังสือพิมพ์รายวันไทย*. [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- สุทิน ปานทอง. (2556). การศึกษาการตั้งฉายานักการเมืองไทย. *ภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย*, 7 (13), 41-50.
- Flexner, E. (1975). *Century of Struggle: The Woman's Rights Movement in the United States*. Rev. ed. Cambridge, Mass; Belknap Press of Harvard University Press.
- Holmes. J. (1997). *An Introduction to Sociolinguistics*. New York: Longman.
- Luckmann, T. (1975). *The Sociology of Language*. Indianapolis: Bobbs-Merrill.
- Orden, C.K. & Richards, I. A. (1989). *The Meaning of Meaning*. New York: Harcourt, Brace and World, Inc.
- Partridge, E. (1954). *The world of words: an introduction to language in general and to English and American in particular*. London: H. Hamilton.
- Sherzer, J. (2002). *Speech Play and Verbal Art*. <http://doi.org/10.7560/777682>.